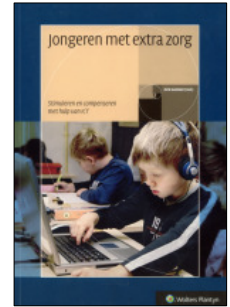

Nieuwsbrief Leren - Boekbespreking Lieven Coppens

Eerder verschenen op: <http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be>

Auteur(s): Dirk Gombeir
Titel: Jongeren met extra zorg
Uitgeverij: Plantyn
Plaats: Mechelen
Jaar: 2007
Pagina's: 328
ISBN-13: 978-90-301-9029-5

Het gebruik van ICT op school is stilaan vanzelfsprekend. Het Departement Onderwijs heeft daar zeker een groot aandeel in gehad door het opstellen en verspreiden van talrijke brochures.

- 1999: Muizen op tafel! Een PC voor elke KD.
- 1999: Nieuwe media in het onderwijs. Het beleid en de acties van de Vlaamse overheid.
- 2000: ict.onderwijs@vlaanderen. Tips voor de invoering en het gebruik van ICT in het onderwijs.
- 2002: Klikvast, ook op de informatiesnelweg. Tips voor veilig ICT-gebruik op school.
- 2004: ICT-competenties in het basisonderwijs. Via ICT-integratie naar ICT-competentie.
- 2004: ICT op het menu. 65 recepten voor computergebruik in de basisschool.
- 2005: Digitale leermiddelen voor het secundair onderwijs.
- 2005: Vrije software in het onderwijs. Brochure + CD-rom.
- 2006: ICT, springplank voor de kleuterklas.
- 2006: Vrije software in het onderwijs. CD-rom.
- 2007: Forum Onderwijsvernieuwing - 42 praktijkverhalen. Proeftuinen innovatie.

Intussen zijn er ICT-eindtermen en is er een beleidsplan ICT. In dat laatste lezen we op bladzijde 14:

Voor mensen met beperkingen stelt zich een merkwaardige paradox. De kansen die ICT voor hun (beter) functioneren, voor hun maatschappelijke participatie en inclusie biedt, zijn erg groot. Maar anderzijds wordt hun toegankelijkheid tot ICT-beperkt door technisch onaangepaste standaarden, hoge aanpassingskosten of duurdere infrastructuur tegenover de ICT-gebruikers zonder beperkingen. Zonder toegang of met een gebrekkige toegang tot ICT kunnen ook de vaardigheden die nodig zijn om volwaardig aan de kennismaatschappij te participeren niet bereikt worden en blijft het gebruik eveneens beperkt of louter functioneel.

In het buitengewoon onderwijs ligt een sterke nadruk op de compenserende en remediërende mogelijkheden van technologie. Door aanpassingen te doen aan de hardware, bv. een grotere muisbal, een vergroot toetsenbord, een joystick met aangepaste software, kunnen kinderen met bv. motorische of meervoudige beperkingen toch teksten schrijven, spelletjes spelen, e-mailen, oefeningen maken enz. Voor kinderen met zeer weinig "motorische restfuncties" kan de computer een belangrijk hulpmiddel zijn om de zelfstandigheid te vergroten. Er wordt dan gesproken van de "prothesefunctie" van de computer. Een mooi voorbeeld hiervan is kinderen met spraakproblemen die geholpen worden met ondersteunende spraaktechnologie. Hierdoor wordt het voor de betrokken kinderen toch mogelijk met hun omgeving te communiceren.

Het sterk gestructureerde en seriële karakter van veel leessoftware is dan weer een ideaal hulpmiddel voor kinderen met verstandelijke beperkingen en zeker ook voor kinderen met autisme. De logische opbouw en stapsgewijze verkenning, de aangepaste grafische design en de koppeling aan een visueel en auditief beloningssysteem stimuleert de kinderen om ermee verder te spelen en verhoogt hun concentratie.

Door het vergemakkelijken van de handelingen geeft de computer aan de kinderen de mogelijkheid eigen initiatief te nemen, waardoor hun eigenwaarde en zelfrespect kan groeien. Bijkomende positieve effecten zijn mogelijks de toename van werk-, speel- of leermotivatie en de toename van concentratie.

Ook voor het stimuleren, compenseren, remediëren en dispensereren bij leerproblemen biedt ICT heel wat mogelijkheden. Dit werd begin dit jaar aangetoond op de vormingsnamiddagen die Die-'s-lekti-kus vzw

Nieuwsbrief Leren - Boekbespreking Lieven Coppens

Eerder verschenen op: <http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be>

(www.letop.be) in de vijf Vlaamse provincies organiseerde. De map *De computer, mijn surfplank bij het leren* die op deze vormingsnamiddagen werd aangekondigd zal in het najaar ter beschikking gesteld worden aan alle scholen.

De waarde van ICT voor verschillende doelgroepen wordt verder ten overvloede nog gedemonstreerd op websites zoals ICT-helpt en ICT-wijs.

Het boek *Jongeren met extra zorg* komt dus op het juiste moment. De uitgangspunten van dit boek zijn dat iedereen recht heeft op ICT en dat ICT een meerwaarde heeft binnen de zorgverbreding en voor het inclusief onderwijs.

Het boek bestaat uit vier grote delen. In het eerste deel wordt aangetoond op welke manier het gamma van ondersteunende middelen de laatste jaren geëvolueerd is en in de toekomst zal evolueren. Daarna gaan verschillende auteurs dieper in op de mogelijkheden van technologische hulpmiddelen enerzijds en de ondersteunende software anderzijds. Deze auteurs vertrekken steeds vanuit één van de volgende doelgroepen:

- leerlingen met motorische beperkingen,
- blinde- en slechtziende leerlingen,
- leerlingen met een auditieve beperking,
- leerlingen met een verstandelijke beperking,
- leerlingen met een leerstoornis,
- leerlingen met dyslexie.

Het tweede deel leert de lezer hoe ICT kan (en moet), geïntegreerd worden in een didactiek die de leerlingen motiveert maar ook de problemen compenseert. ICT is geen doel op zich, maar een middel om leerlingen met leerstoornissen, verstandelijke beperkingen of hoogbegaafde leerlingen extra en op maat gemaakte leerkansen te bieden.

Natuurlijk zullen al deze ICT-middelen eerst de school moeten binnengebracht worden. Dit is een niet te onderschatten proces, aangezien niet alle leerkrachten even ICT-geletterd en/of ICT-minnend zijn. Deze implementatie komt in het derde deel aan bod en wordt uitvoerig geïllustreerd aan de hand van goede praktijkvoorbeelden.

Het vierde deel gaat tenslotte dieper in op het kiezen van kwaliteitsvolle ICT-hulpmiddelen. Er worden kwaliteitscriteria geformuleerd en bronnen aangegeven die kunnen helpen bij de evaluatie en selectie van deze toepassingen.

Dit boek is een goede introductie voor wie nieuw is met de materie en een nuttig bronnenboek of naslagwerk voor wie al met het onderwerp vertrouwd is.

[2007-08-17]